

ΑΝΑΠΑΛΑΙΩΣΗ Η΄ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΣΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ 1^ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΧΙΟΥ;

Χιλιάδες επισκέπτες και Χιώτες, πολλοί πρώην μαθητές στο «Αρρένων», στο ιστορικό 1^ο Γυμνάσιο Χίου, βρέθηκαν στους χώρους του σε διάφορες εκδηλώσεις, μελέτησαν τη λαογραφική συλλογή του ή απλώς το θαύμασαν καθώς περνούσαν απ' έξω. Φέτος, για πρώτη φορά μετά από δύο αιώνες, στο διατηρητέο κτίριο δεν θα υπάρξουν μαθητές διότι αρχίζει μια μεγαλεπήβολη επισκευή. Οι αίθουσες άδειασαν, τα πρώτα γκράφιτι εμφανίστηκαν και μια καινούρια εποχή ξεκινάει.

Η Σχολή της Χίου εγκαταστάθηκε στο συγκεκριμένο μέρος το 1792, μετά από παρέμβαση του τότε διευθυντή και Διδασκάλου του Γένους, Αθανασίου Παρίου. Το 1815 αναλαμβάνει τη διεύθυνση ο Διδάσκαλος του Γένους Νεόφυτος Βάμβας, η Σχολή μετονομάζεται σε Γυμνάσιο, εισάγονται οι ιδέες του Ευρωπαϊκού Διαφωτισμού, συστήνεται δημόσια βιβλιοθήκη και αποκτούνται όργανα φυσικής και χημείας. Στους προεπαναστατικούς χρόνους, στο Γυμνάσιο, διδάσκουν επίσης οι δάσκαλοι της Αφύπνισης του Γένους Δωρόθεος Πρώιος και Κωνσταντίνος Βαρδαλάχος, και φοιτούν δωρεάν περίπου επτακόσιοι μαθητές, Έλληνες και ξένοι. Ο Αδαμάντιος Κοραής προτρέπει Ευρωπαίους διανοούμενους να στείλουν βιβλία όπως κάνει ο ίδιος. Οι έφοροι της Σχολής είναι μέλη διακεκριμένων οικογενειών του νησιού, μεταξύ άλλων Λυγνοί, Μαυροκορδάτοι, Νεγρεπόντε, Πετροκόκκινοι, Ροδοκανάκη, και Σκυλίτση.

Ο Ιωάννης Βαρβάκης, οι αδελφοί Ράλλη, ο Ζωρζής Δρομοκαΐτης και ο Ανδρέας Συγγρός κατατάσσονται στους Μεγάλους Ευεργέτες του Γυμνασίου. Υποστηρίζεται επίσης από όλη την αριστοκρατία της Χίου, όπως τους Αργέντη και τους Χωρέμη. Τα νεότερα χρόνια, οι περισσότερες Χιώτικες εφοπλιστικές οικογένειες συγκαταλέγονται στους Ευεργέτες και στους Δωρητές της Σχολής.

Σήμερα πολλοί αναρωτιούνται εάν η αναπαλαίωση του Γυμνασίου θα είναι παρόμοια με αυτή του Γαλλικού Κολλεγίου του Αγίου Ιωσήφ στη Χίο, η οποία ξεκίνησε πριν μερικά χρόνια και παραμένει ημιτελής. Εάν θα ξηλωθούν δηλαδή τα πάντα, αν θα μείνει ένα κουφάρι από τέσσερις τοίχους για να ανακατασκευαστεί μετά ένα καινούργιο κτίσμα, παρόμοιο με το προηγούμενο, χαμηλότερης ποιότητας και αισθητικής, και απογυμνωμένο από τις μνήμες του. Είναι κρίμα που τα μνημεία δεν παραδίδονται σε αρχιτέκτονες με τις ανάλογες σπουδές και γνώσεις, σε επιστήμονες που αγαπούν και γνωρίζουν τον τόπο, σε ανθρώπους που θα σκύψουν πάνω τους με σεβασμό και μεράκι, σε τεχνίτες που θα προσέξουν τις λεπτομέρειες και θα φροντίσουν και το μικρότερο πλακίδιο γιατί ξέρουν πως κουβαλά την αναντικατάστατη πατίνα του χρόνου.

Στο Κολλέγιο του Αγίου Ιωσήφ ξηλώθηκαν γερά, ξύλινα δάπεδα, πετάχτηκαν παραθυρόφυλλα με γρίλιες που στοιχίζουν μια περιουσία για να κατασκευαστούν, αλλάχτηκε ο μηχανισμός της στέγης που ήταν καμωμένος από παλιά, αθάνατα ξύλα, μια μπουλντόζα γκρέμισε την αυλόπορτα με το υπέρθυρο και τμήμα της εκκλησίας και τέλος, οι επιχρισμένοι με κονίαμα λιθόκτιστοι εξωτερικοί τοίχοι, που μπορούσαν να ζήσουν αιώνες, περιβλήθηκαν με οπλισμένο σκυρόδεμα που έχει διάρκεια ζωής εξήντα έως εβδομήντα χρόνια. Άραγε αυτό επιφυλάσσει το μέλλον και για το διατηρητέο κτίριο του 1^{ου} Γυμνασίου Χίου;

Βασίλης Αγιαννίδης,
Πρόεδρος της Τοπικής Επιτροπής
της Ελληνικής Εταιρείας Περιβάλλοντος και Πολιτισμού